

Prečnična listu: ==
Celo leto . . . K 10.—
Pol leta . . . " 5.—
Četrť leta . . . " 2-50
Mesečno . . . " 1.—
Znanj Avstrije: ==
Celo leto . . . K 15.—
Pesamezne številke
" 10 vinarjev. ::

STRAŽA

Inserati ali oznanila
se računijo po 12 vinarjev
od 6redne petivrate: pa
večkratnih oznanilih večk
::: popust. :::
„Straža“ izhaja v po-
deljek in petek popoldna.
Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
Baročna ulica 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Vojna sreča se obrača.

V Galiciji se začena nova bitka? — Boji v Karpatih se še nadaljujejo. — Rusi prodrli v dolino reke Tise na Ogrskem. — Kako gospodarijo Rusi v Galiciji. — Naši zajeli cel srbski bataljon. — Srbi zapuščeni. — Črnogorci tepeni. — Nemška armada natepla Ruse pri mestu Avgustov. — Nemci stojijo pred Antwerpnom. — Več predutrdb trdnjave Antwerpen padlo. — Nemci korak za korakom proti Parizu. — Italija ostane nevtralna. —

Pri slovenskih ranjencih odseva pristno avstrijsko mišljenje slovenskega naroda.

Sli so naši slovenski mladeniči v vojsko, ko jih je pozval presvitli cesar, z ognjem, navdušenjem, bojaželnostjo, s sveto prisego, da zastavijo svoje moči do zadnje kapljice krvi za dom, za cesarja! — Svesti si svojih dolžnosti nasproti cesarju, državi in domači rodni zemlji, na kateri morajo braniti svoje stariše in otroke, so se borili povsod kakor levi. Poročila iz vseh bojišč priznavajo opetovano veliko hrabrost slovenskih vojakov, ki so na severu proti Rusom, kakor na jugu proti Srbom, na znanodu proti Francozom, zavzemali odlično mesto v najhujših bojih. Rešili so ti branitelji čast lepe slovenske zemlje in čast slovenskega ljudstva.

Tudi ni bilo mogoče kaj drugega pričakovati! Kdor pozna vrline slovenskega ljudstva, kdor opazuje nepokvarjene slovenske sinove, kdor ve, za kako vzvišenimi cilji stremi slovenski narod, ki je globoko veren in vedno biser med avstrijsko-mišlečimi narodi v državi, ta bode se le veselil, da so se vsa pričakovanja uresničila, da so slovenski borilci ostali zvesti načelom celega ljudstva. Nikdo ne more oporekati trditvi, da je velika zasluga, da je ohranilo naše ljudstvo lepe lastnosti: sv. vero, vzvišeno avstrijsko mišljenje, ljubezen do cesarja in Avstrije, le zasluga naše častite duhovščine in pa krščansko-socialnih organizacij, ki so dajale navodila in nauke svojemu ljudstvu in ga ohranjemale nepokvarjenega pred uplivi, ki so se širili od nepoklicanih in nemerodajnih činiteljev in rovačev. Sinovi slovenskega naroda, mladeniči in možje, ki se borijo tako vrolo proti sovražniku, so iz te naše šole. Pozivamo jih znova, da ne spolnjujejo samo svoje navadne vojaške dolžnosti, temveč da storijo več kakor drugi, da zastavijo pri vsaki priliki in v največjih nevarnostih svoje življenje za svojega vrhovnega poveljnika, sivolasega presvitlega vladarja. Povsod s hrabrostjo in junaštvom v boj po zmago! Kakor so stari Grki naročali svojim sinovom, tako kličemo mi svojim junakom, katere spremlja goreča molitev, da se vrnejo le z zmago v domovino in se ne umaknejo ne za ped zemlje. Tak boj stane žrtve, to je samo po sebi umevno. Te žrtve pa nas naj ne prestrašijo, temveč le ožunačijo. In zares, ljudstvo slovensko ni izgubilo poguma, ni postalo malo dušno, dasiravno ima med seboj že toliko ranjenih junakov. Ti sinovi so živa priča neizčrpne moči v slovenskem narodu, vzvišenega duha in idealov, ki jih goji Slovenec.

Le nekaj črtic!

V bolnišnicah so ponekod pretresljivi prizori. V motni svetlobi velikih, obširnih sob leže ranjenci slovenski, ki so storili že svojo vojaško dolžnost. In dasiravno trpijo muke, so veseli in zadovoljni, hvališni za dobro hrano in usmiljeno roko; želijo le, da bi hitro ozdraveli in šli zopet v vojsko nad sovražnika. Lahko ranjeni se šalijo, pripovedujejo svoje dogodljaje in se še pobahajo kaj radi s svojimi čini. Težko že čakajo, da jih odslovi zdravnik ozdravele, da grejo zopet na pomoč svojim tovarišem v bojno črto. Koliko lahko ranjenih, ki so dobili krogle v noge ali roke, se je podalo na dom iskat ozdravljenja! Poslušajte ta blage vojake, kako vzvišeno govorijo o vseh težavah, katere so prestali! Vse muke in vsa trpljenja so pozabili: niti besedice graje ne sliši iz njihovih ust. Hvaležno se spominjajo svojih predstojnikov oficirjev, s ponosom pripovedujejo, če se je kateremu posrečilo rešiti svojega tovariša, ali posebno kakega predpostavljena. Največjo bridkost so občutili, ko so morali zapustiti vsled ran bojno pol-

je; marsikateri celo izražajo svojo nevoljo, da ne morejo biti povsod zraven v vsaki bitki. Si pogumom povdarajo, da se bodo tega in tega dne vrnili na bojišče, češ, da še niso izpolnili svoje naloge in morajo izpihniti dušo še neštetim Rusom ali Srbom. Domači, otroci, žene in starčki, jih poslušajo kakor evangelij s solznimi očmi. Človeka prešine in gane ta čudovita, lepa, lastnost našega vojaštva.

Opazujte pa še vojake, ki se vračajo iz bolnišnic nazaj v ogenj! S ponosom si dene slovenski junak za klobuk šopeki, katere jim darujejo na kolidvorih mestne gospe in gospodične. Kmečki mladenič, kateri se čuti jako povzdignjenega, če mu podeli kmečka deklica doma ob nedeljah rudeč klinček, spleten z zelenim rožmarinom, je hvaležen v teh resnih časih za lepe rožice in zastave, ki jih darujejo mestne gospe. Vspodbuja ga ta mali dar in mu daje zavest, da je on tisti, ki brani imetje, življenje in bogastvo svojih sodržavljanov. Veličastni so ti prizori na kolodvorih. Pred 14 dnevi so prišli mladeniči s palico v roki, podprti ob strežaja Rudečega križa, pohabljeni in resnih obrazov. Sedaj ozdravljeni skačejo okrog kakor novorojenci, mečejo samega veselja čepice v zrak in pojejo: „Oh zdaj gremo, oh zdaj gremo, nazaj nas več ne bo.“ Ravno isti vojaki, ki so bili neprestano v boju, ki so čutili, kaj so sovražne krogle, ki so bili dan za dnem med življenjem in smrtjo, ki so spoznali vse križe in težave te vojske, ravno isti vojaki gredo z velikanskim pogumom zopet nazaj kot izkušeni borilci, koprneč in želeč, zastaviti znova svoje življenje za dom in za cesarja. Ali niso vzvišeni taki cilji? Ali ne gane vsakogar tak prizor? Ali ne zamorejo taki sinovi navdajati vsakogar z največjim spoštovanjem in občudovanjem?

Zgodovina kaže, da so bili sličnega značaja vedno vojaki vseh narodov, ki so si bili v zavesti, da se borijo za sveto stvar, da se vojskujejo za svojega cesarja in domovino, za imetje in življenje svojih otrok, svojih starišev in žen. Plačana soldateska ni nikdar pokazala takih vrlin; borila se je, ker je ravno dobila za to plačilo in mezdo. Vojskovala se je, kakor če bi jo nastavlil vladar ali podjetnik za borbo v kakem cirkusu. Borila se je do prvih porazov in vrgla z nevoljo puško v koruzo. Ravno tako kakor plačana soldateska nastopa vojaštvo, v katero prodira brezdomovinstvo, brezbožstvo in tuji uplivi kupljenih in izdajalskih duš.

Hvala Bogu, da smo s svojimi organizacijami odvrnili vsak pokuš, spraviti tako zlo v naše ljudstvo in med naše vrle slovenske sinove, ki služijo cesarju zvesto in udano in zastavljajo svoje življenje za njegovo državo in njene prebivalce. Ranjenci so nam porok za to zvestobo; junaštvo slovenskih borilcev zopet postavlja v najlepšo luč slovensko naše ljudstvo in blagodejni upliv in delovanje krščanskih organizacij med narodom.

Nepriustranost Italije.

Italijanski list „Corriere de Subalpi“ izvaja v nekem članku, kojega se pripisuje Giolittiju, glede nepriustranosti Italije sledeče: Italija odklanja, s posmehom ponudbo tropsporazuma, katero sta stavila Delcasse in Pichon in v kateri se obljubuje Italiji Trident, Trst in Dalmacijo, kakor tudi ponudbo Andraszyja, ki zadeva Nico, Savojsko, Korziko in Malto, ker velikodušni tatovi teh daril še niti nimajo. Italija ne mara ne enega in tudi ne drugega teh daril, kajti ona neče zakriviti nobene zahrbtnosti in preloma zavezniške zvestobe ter za hrbtnost napasti svoje prija-

telje. Čez vse je vzvišena čast naroda. Mi sicer ne vemo, če je še danes trozveza za Italijo ugodna, toda pozabiti pa tudi ne smemo, kakšne koristi nam je prinesla v teku 30 let. Danes kažejo vsa znamenja, da si Italija ne želi vojske z Avstrijo, mogoče je sicer, da si jo želijo republikanci in nacionalisti, toda nihče drugi. Italija ne mara vojske, ona potrebuje miru. Mi imamo že z Libijo zadosti opraviti. Mi ne vemo, kaj bi utegnila prinesiti Italiji morebitna zmagava, vemo pa, da bi pomenil poraz Italije uničenje cele dežele.

Avstrijsko-rusko bojišče.

Maribor, 5. oktobra.

Na avstrijsko-ruskem bojišču stojimo pred novimi dogodki. Naša in nemška armada imata sedaj proti Rusom skupno bojno črto, naša armada je sedaj glede števila čet enako močna z rusko, Rusi so torej zgubili premoč nad nami. Na Karpatih so Rusi že skoro na vseh mestih, kjer so udrli na Ogrsko, vrženi nazaj. Le ob prelazu Körösmezö se vršijo še borbe med avstrijskimi in ruskimi četami. Novejša poročila pravijo, da so tukaj udrli Rusi v dolino reke Tise, naši pa so se umaknili pred njimi in so izpraznili mesto Marmarosziget. Vojni poročevalci so v soboto, dne 3. oktobra, šli na bojno črto. Iz tega se da sklepati, da se bo te dni razvila v Galiciji zopetna velika bitka.

Naše čitatelje prosimo potrpežljivosti. Mi bomo v naših listih vojne dogodke kolikor mogoče razumljivo popisali in vam jih hitro sporočali.

Na bojišču!

Dunaj, 3. oktobra.

Uradno se poroča iz vojnega tiskovnega stana: Vojni tiskovni stan (na gališkem bojišču) je v več skupinah nastopil pot, da prisostuje kot priča vojnim dogodkom na bojni črti.

Avstrijsko napadalno prodiranje.

Frankobrod o. M., 2. oktobra.

(Uradno.) „Frankfurter Zeitung“ objavlja članek z naslovom: „Ofenziva (napadalno prodiranje) proti Rusom“, kjer pravi: Prodiranje nemških in avstrijskih čet, ki so na obeh straneh Visle potisnile Ruse nazaj, bo sovražnika tudi kmalu prisililo, da umakne tudi svoje prednje postojanke, če noče priti v nevarnost. Ruska ofenziva, ki je bila že zaključena zasedenjem Lvova, odpira sedaj pot ofenzivi naših čet, o katere smeri in bližnjem cilju se mora še molčati. Že pričetek teh nadaljnjih bojev nas mora zadovoljiti, ker pokaže nevtralnimi državam, ki so bile morda pod vtisom brezvestnih, pretiranih zmagoslavnih poročil iz Petrograda, da je avstrijska armada ne samo sposobna za boj v najširšem pomenu besede, ampak da jo prešinja tudi ofenzivna želja, kar je najboljši porok za končno zmago.

Avstrijci izpadli iz Przemysla.

Dunaj, 2. oktobra.

„Münchener Neueste Nachrichten“ poročajo: Avstrijska armada je napravila dne

26. septembra iztrdnjave Przemysl uspešno izpad. Steno so vse ruske lažine nasprotnega značaja pobite.

Vrhovni poveljnik hvali armado.

Dunaj, 2. oktobra.

(Uradno.) Iz vojnega tiskovnega stana se uradno poroča: Armađni višji poveljnik, nadvojvoda Friderik je porabil na gališkem bojišču nastali daljši operacijski odmor, da si v spremstvu nadvojvode Karola Franca Jožefa vsak dan ogleda eden ali drugi armađni zbor. Ob priliki teh ogledovanj, ki so ga s skoro vsemi četami severne armade spravili v ožji stik, je Nj. c. in kr. Visokost posebno veselilo, da je povsod lahko konstatiral izvrstnega bojnega navdušenja prožetega duha, in kljub vsem vremenskim neprilikam krepko razpoloženje čet. Prehrana, ki jej je armađni višji poveljnik posvetil posebno pozornost, se je povsod izkazala za obilno. Vojnega materiala vseh vrst, zlasti municije, je v veliki obilici na razpolago.

Nadvojvoda Jožef Ferdinand na bojišču jedel krompir.

Vojni poročevalci poročajo: V bojih ob Huczovi je uničil ruski šrapnel tudi jedilni voz nadvojvode Jožefa Ferdinanda. Vsled naglega prodiranja naših čet so zaostali tudi vozovi s prehrano za vojaštvo, ki si je pomagalo s krompirjem po njivah. Nadvojvoda se je kot pravi vojak dobre volje podvrgel neizogibnemu postu in je s svojimi častniki in vojaki vred preživel cel dan ob krompirju. Dobra volja nadvojvode in pa njegov vzgled sta njegove čete naravnost navdušila in priljubljenost tega odličnega generala iz cesarske hiše še povečala. Nadvojvoda Jožef Ferdinand je sedaj poveljnik inomoškega armađnega zbora ter se je v bojih pri Huczvi posebno odlikoval. Nadvojvoda je kot ljubeznjiv in ljudomil cesarski princ tudi na Slovenskem v najboljšem spominu; bival je svoj čas kot podpolkovnik delj časa v Ljubljani. V armadi uživa nadvojvoda kot znamenit vojak največje spoštovanje in je povsod zelo priljubljen.

Nadžkof grof Szeptycki v Kiewu.

Krakov, 2. oktobra.

Ruski list „Biršewija Wiedomosti“ poroča dne 21. septembra, da so Rusi prepeljali grško-katoliškega nadškofa v Lvovu, grofa Szeptyckega, v vojno ječo v Kiewu.

Kozaki plenijo in požigajo.

Krakov, 2. oktobra.

List „Nova Reforma“ poroča, da so ruski kozaki v okolici Lublina požgali in razdejali vse one poljske gostilne, v katerih so bile ob priliki Danklove zmage avstrijske čete pogoščene.

Rusi v Galiciji in Lvovu.

Krakov, 1. oktobra.

„Ruskoje Slowo“ piše:

Železnico v Lvov so Rusi popravili in jo spremenili v širokotirno. Promet se razvija brez težav. Za Brody-jem je prva postaja Krasne, kjer je bila prva huda bitka. Osobje je iz Ruske. Imena postaj so ruska. Za železniško progo do Lvova vidiš povsod raztrgane žične plete in jarke. Življenje v Lvovu je sedaj mirno. Nekateri nemške trgovine so zaprte, poljske in židovske tržijo naprej. Sliši se samo poljska govorica. Ruska policija in žandarmerija skrbijo za mir, varstvo in red. Povsod opominjajo ljudi, da se ne zbirajo po ulicah. Gostilne so odprte, toda prodaja opojnih pijač je prepovedana. V mestu primanjkuje sladkorja, soli, kruha. Pol kg surovega masla stane 5 K.

„Nova Reforma“ poroča, dalje:

Ruska armada ni razpustila mestne uprave v Lvovu. Poveljnik general Šeremetjev je imenoval poprejšnjega podžupana dr. Rutovskega za predsednika, dr. Stahla pa za podpredsednika mestne uprave. Vsi uradniki so ostali v službi in plača se jim je izboljšala. Občinski zastop je dobil poziv, da deluje naprej in opravlja svoje posle. Te ukaze generala je potrdil glavni guverner grof Bobrinski, ki uraduje v namestniški palači. Guvernerjem je imenovan neki knez Czartoryski. Za mir v mestu je odgovornih 16 talnikov (Poljaki, Rusini, Ukrajinci in židje); med njimi je dr. Steslowicz. Radi pomankanja malega denarja je izdal magistrat papirnati denar po eni kroni. Rubel stane 3 krone 30 vin., namesto 2 K 50 v. Vsi poljski listi, izvemši „Gazeta Lwowska“, izhajajo; prepovedan je maloruski list „Dilo.“ Na ulicah se sme govoriti le ruski in poljski. Trgovska zbornica je stopila v zvezo s trgovci v Kiewu.

Avstrijsko-srbsko bojišče.

Maribor, 5. oktobra.

Proti Srbom prodirajo naše čete polagoma, a vstrajno. V naši armadi vlada navdušenje za pravični boj, srbska armada pa je prepojena s puntars-

kim duhom. V njej vlada nered. V kateri smeri prodirajo sedaj naše čete, iz važnih razlogov ne smemo pisati. Naši se njeli en srbski četaški in en vojaški bataljon.

Avstrijci zajeli cel srbski bataljon.

Dunaj, 2. oktobra.

Poveljnik avstrijskih čet v Bosni in Hercegovini, general Potioreki, uradno razglša:

Naše čete v Srbiji se že dva dni borijo s Srbi. Dosedaj je naše napadalno prodiranje povsod, če tudi počasi, a dobro napredovalo, kljub raznim zaprekam, ki jih je sovražnik napravil pri svojih utrjenih postojankah.

Naše čete so začele tudi krepko preganjati one srbske četaše, ki so udrli na bosanska tla in so v nemirjali obmejno prebivalstvo.

Ko so naši napadli večje oddelke srbskih in črnogorskih čet, se je posrečilo našim četam, da so obkolile cel srbski bataljon, ga ujele in razorožile.

Srbi so raztrosili vest, da se jim je posrečilo, uničiti celo ogrsko 40. honvedsko divizijo. To poročilo pa je popolnoma iz trte izvito. Omenjena divizija je zadnje dni dala Srbom v bojni črti dovolj prilike, da še ni uničena. Ta divizija se je posebno dobro držala v bojih, pretekli teden pri Višegradu.

Kje se sedaj zbirajo Srbi?

Preko Sofije se poroča iz Niša: Pirot je sicer vojaški tabor, a je prenapolnjen s tisočeri ranjenci. Primanjkuje zdravil in zdravnikov. Novo vpoklicani, a še neizurjeni vojaki, približno 6000 mož, so odposlani na bojišče. Srbi zdaj z vso silo utrjujejo črto: Novibazar—Kragujevac—Zvoniac—Osovac, kjer so tudi težke topove razvrstili. Ta črta se označuje za drugo in zadnjo obrambno črto.

Srbski general Bojović padel.

Bukarešt, 2. oktobra.

Uradno se poroča iz Niša, da je poveljnik generalnega štaba prve srbske armade, general Bojović, v bitki pri Krupanju padel.

Srbske laži ovržene.

Dunaj, 2. oktobra.

„Südslavische Korrespondenz“ prinaša sledeče: Od srbske strani se je zadnje dni razširila v inozemstvu trditev, da so Srbi premagali pri Krupanju naše čete. Da se ovrže ta trditev, treba prav na kratko opozoriti na dejstva in na sedanji položaj.

Naše čete so kljub močni protibrambi prekoračile Drino in stoje še danes na srbskih tleh. Posebno južno od Loznice-Krupanja so zelo utrjene srbske postojanke vzele naše čete kot svoj prvi cilj v večdnevem vročem boju. Pri tej priložnosti je bilo zaplenjenih 14 topov, ki se že nahajajo v Sarajevu, med tem, ko so ujetniki poslani v razna manjša mesta. Naše čete imajo še danes v rokah osvojene kraje. Šest srbskih divizij, in sicer obe drinski diviziji, moravska divizija (arugi poziv), ena divizija sestavljena iz nadštevilnih polkov, donavska divizija (prvi poziv) ter deli donavske divizije drugega poziva z mnogoštevilnimi četami in s četami tretjega poziva, poizkušajo z neprestanimi napadi po dnevu in po noči zopet zasesti pozicije, ki so jih vzele naše čete. Grozne so izgube srbskih čet, ki so jih gonili častniki s samokresom v roki naprej. Zadnje dni so se Srbi poslužili novih sredstev, da oslabe odporno moč naših polkov, ki sestojajo večinoma iz Jugoslovancov. Da bi zmotili naše jugoslovanske vojaške, dajo Srbi pred vsakim bojem zaigrati hrvaško himno „Ljepa naša domovina.“ A naši hrvatski in slovenski junaki jim kmalu odgovorijo z dobro namerjenimi streli.

Srbi bi radi zakrili svoje poraze.

Dunaj, 2. oktobra.

(Uradno.) Vrhovno poveljstvo naše armade razglša: Kljub velikim uspehom našega orožja zoper Srbe skušajo srbski listi razširiti vesti o izmišljenih srbskih zmagah in pretiravajo uspehe upadov srbskih in črnogorskih čet na naše ozemlje. S tem hoče Srbija zakriti svoje poraze in svoj bližajoči se popolni poraz. Napram lažem, ki krožijo o naši armadi proti Srbiji, javno pribijemo, da so avstrijske čete obdržale vse Srbom odvzete postojanke ter še poleg tega vedno krepko prodirajo dalje v osrčje Srbije.

Srbom manjka orožja in streliva.

Bukarešta, 1. oktobra.

Iz Sofije se poroča, da pripovedujejo srbski begunci, da je odpor srbske armade zoper prodiranje Avstrijcev nemogoč, ker primanjkuje Srbom orožja in posebno pušk. Znana timoška divizija je imela dobre puške, med tem ko ima moravska divizija, ki se smatra le kot pomožna četa, stare ruske puške, sistema Krnka. Srbski armadi primanjkujejo tudi še

granate za artilerijo. Mnogi srbski oddelki bi se udali Avstrijcem brez boja, ko bi znali, da jih le ti ne bi mučili. — Tako pravi bolgarsko poročilo.

Srbi zapuščeni od Rusov.

Dunaj, 2. oktobra.

Iz Sofije se poroča:

Poročevalec poluradnega bolgarskega lista: „Volja“ je poslal iz Niša zanimivo poročilo o obupnem položaju, v kakoršnem se nahaja sedaj Srbija. Poročevalec je imel priliko, da se je pogovarjal tudi s srbskim vseučiliškim profesorjem o sedanjem položaju v Srbiji. Profesor, dober poznavatelj srbskih razmer, je izjavil, da je Rusija že začela priznavati, da se bliža konec Srbije. Rusija je Srbijo sramotno ogoljufala in jo v odločilnem trenutku pustila na cedilu. Vsak treznomislec Srb je že prišel do prepričanja, da je Srbija napram svoji sosedni Bolgariji imela popolnoma napačno politiko. Bolgarija ima popolnoma prav, ako zahteva od Srbije zadoščenje.

Velika ustaja proti Srbom v Macedoniji.

Carigrad, 1. oktobra.

List „Osmanischer Lloyd“ poroča, da so se albanski in mohamedanski velikaši in plemiči v mestih Djakovo, Ipek, Prizren, Skoplje in Kačanik vzdignili zoper Srbe. Mohamedanci so organizirali in zbrali ustaško četo, ki šteje 90.000 mož ter je razdeljena v tri divizije. Srbi so poslali proti ustaški armadi tri bataljone. Ustaši so srbsko četo obkolili, še predno je došla na določeni ji kraj. Dva srbska bataljona so ustaši popolnoma uničili. Neki albanski vodja je korakal proti mestu Skoplje in je zahteval predajo mesta.

Albanci v Bitolju so z Bolgari sklenili zvezo. Bolgari mesta in okolice Bitolja ter Reznja, korakajo pod poveljstvom četaškega voditelja Petkova Albanec na pomoč. Bolgarski četaški oddelki so zasedli prelaz Begliš, da tako zabranijo uhod Epirotov — Grkov — v Macedonijo. V nekem drevoredu v Bitolju so imeli ustaši shod, na katerem so četaški voditelji govorili za odpor proti Srbom, da se tako doseže rešitev izpod srbskega jarma. Ker je srbska straža došla na zborovališče in je hotela prekiniti govor nekega četaškega voditelja, je prišlo do krvavega spopada med zborovalci in srbsko stražo. Zborovalci so ubili 12 srbskih orožnikov.

Grška poželjivost.

Sofija, 1. oktobra.

Grški listi izražajo zahtevo, da mora Srbija v zahvalo, da jo Grčija zalaga z živežem in vojnimi potrebščinami, Grčiji odstopiti mesta Bitolj, Dojran in Ghevgheli. Nekateri grški listi celo zahtevajo od svoje vlade, naj prime za orožje ter naj tako skuša zopet povečati svojo posest.

Na pomoč bosanskim beguncem.

Sarajevo, 3. oktobra.

List „Sarajevoer Tagblatt“ piše:

Število onih bosanskih obmejnih prebivalcev, ki se zbežali pred Srbi in Črnogorci iz okrajev Foča, Čajnice, Višegrad in Rogatica v sredino Bosne, znaša že 23.000 duš. Tudi iz Sandžaka je že pribežalo v Bosno kakih 7000 prebivalcev. Ker ni bilo mogoče, spraviti vseh begunccev v kraji, ki so ob železnici, pod streho, se je mnogo onih, ki so pribežali iz Sandžaka, poslalo v 27 oosanskih okrajev, večinoma pa v okrožje Banjaluka in Bihač. Begunci iz bosanskih krajev so dobili svoja nova prebivališča v okrožjih Travnik, Tuzla, severnem delu okrožja Sarajevo in v okraju Konjic okrožja Mostar. Ti begunci dobijo stanovanja zastoj, prehranjuje pa se jih na deželne stroške. Tozadevni deželni izdatki, razun prevažanja po železnici, znašajo že blizu četrt milijona kron, akoravno Bosanci sami iz lastnega skrbno podpirajo uboge begunce. Dežela daje novim prebivalcem le zasilno podporo, med tem, ko domače prebivalstvo s posebno veliko dušnostjo skrbi za boljšo usodo ubogih žen, otrok in bolnikov. Domačini dajejo tem sirotam hrano, obleko itd. Bosanci so dosedaj zložili iz zasebnih virov že lepo svoto 16.000 K za podporo ubogih družin, ki so morale ob srbski meji zapustiti svoja sela in vse svoje premoženje.

Nemško-rusko bojišče.

Maribor, 5. oktobra.

Na nemško-ruskem bojišču prodira general Hindenburg, kakor smo že zadnjič poročali, v 500 km dolgi vojni črti proti ruski trdnjavski črti Libava—Savli—Kovno—Bjelostok—Lomža. Trdnjavo Osowiece že obstreljujejo nemški oblegovalni topovi, ne da bi jih pri tem resno motila ruska armada. Komaj si je Rusija nekoliko opomogla od zadnjih porazov in zopet zbrala tri armađne zbore ter razpršene dele 22.

armadnega zbora, že je bila v 2dnevni srditi bitki dne 1. in 2. oktobra zopet pri Av. gustowem.

Smer nemškega prodiranja v Rusijo.

Berolin, dne 3. oktobra.

Uradno poroča nemški veliki stan dne 2. oktobra zvečer: Na izhodnem bojišču se pričakuje, da bodo pričeli Rusi prodirati čez Njemen proti okrožju (guberniji) Suwalki.

Nemci uspešno obstreljujejo rusko trdnjavo Osowiece.

Berolin, 1. oktobra.

Nemška artilerija obstreljuje neprestano in uspešno rusko trdnjavo Osowiece, ki tvori desno krilo močno utrjene trdnjavske črte ob rekah Bobr—Narew—Bug. Neprenehoma gromijo težki nemški oblegovalni topovi in obstreljujejo štiri obrežne utrdbe trdnjave Osowiece, ki branijo prehod čez reko Bobr. Obstreljevanje ima očividni uspeh. Padec trdnjave se pričakuje v najkrajšem času.

Novi generalni kvartirni mojster.

Berolin, dne 3. oktobra.

(Uradno.) Generalmajor pl. Voigts-Rhetz je imenovan za generalnega kvartirnega mojstra nemške armade. (Dosedanji kvartirni mojster je bil pl. Stein.)

Nemško-francosko bojišče

Maribor, dne 5. oktobra.

V veliki borbi, kakršne svetovna zgodovina ne pozna, med nemško in francosko armado, ki traja že četrti teden, še vedno ni padla odločitev. Francosko prizadevanje, da bi prišli za hrbet nemškemu desnemu krilu, ki se nahaja v smeri Peronne—Bapaune, se je popolnoma ponesrečilo, kajti nemška armada je še pravočasno konec tega krila zaokrenila, oziroma podaljšala proti severu, proti belgijski meji, da prepreči zelo nevarno namero Francozov. Toda francoski obkoljevalni poskusi se še vedno nadaljujejo in strahovite bitke, ki že traja 26 dni, še vedno ni konec, vendar se že nagiblje bojna sreča v prid Nemcem, kajti nemška armada je že zasedla Roye, ki je važno križišče cest in železnic ter prodrla francosko bojno črto pri Fresnoy, severo-zahodno od Noyona.

V sredini bojne črte ob obeh straneh Reimsa je položaj že nekaj dni nespremenjen, tukaj so boji nekoliko potihnili. Odločilna borba se vrši na obeh krilih. Pač pa je prodiranje Nemcev v Argonih (zahodno od Verduna) zelo uspešno. Tukaj se nahaja sedaj glavno težišče in glavna točka celega položaja; tukaj bo tudi padla odločitev v velikanski borbi; a tudi tu je postalo stanje francoske armade skrajno opasno, kajti nemške armade, ki prodirajo iz Lotaringije in obstreljujejo utrdbe južno od Verduna, so si že osvojile najvažnejšo teh utrdb, Camp de Romains pri Sv. Mihielu, ki leži ob reki Maas, v sredini med Verdunom in Toulom. S tem je, kakor smo že zadnjič poročali, predrti sloviti izhodna francoska trdnjavska črta, o kateri se je govorilo, da je nepremagljiva.

V Belgiji vihra vojna sila nadalje, kajti Nemci obstreljujejo zadnjo belgijsko trdnjavo, zadnji up Belgijcev, zavetišče belgijskega kralja, Antwerpen, ter so že porušili antwerpenske predutrdbe Wavre, St. Catherine, Dorpeweldt, Lier, Waelhem in Königshoekt.

Borba Nemcev s Francosi.

Berolin, dne 3. oktobra.

Nemški generalni štab razglasa: Veliki glavni stan dne 2. oktobra zvečer. Pred zapadnim armadnim krilom je nemška armada odbila ponovne poskuse francoske armade, da bi obkolila nemške čete. Južno od Roye so Nemci vrgli Francoze iz njihovih postojank. Sredi bojne črte je ostal položaj neizpremenjen. V Argone prodirajoče nemške čete so izvajale v napredovanju proti jugu znatne uspehe. Izhodno od reke Maas so Francozi izvršili iz Toula nočne sunke, ki pa so jih Nemci odbili. Francozi imajo težke izgube.

Pred Antverpom so Nemci včeraj popoldne ob 5. uri z naskokom zavzeli Wavre, Saint Catharine in reduto Dorpeweldt z vsemi pripadajočimi utrdbami. Waelhem so obkolili. Na zapadu se nahaja v naših rokah važna točka Termonde.

Sedem bitk v 23 dneh na nemškem desnem krilu.

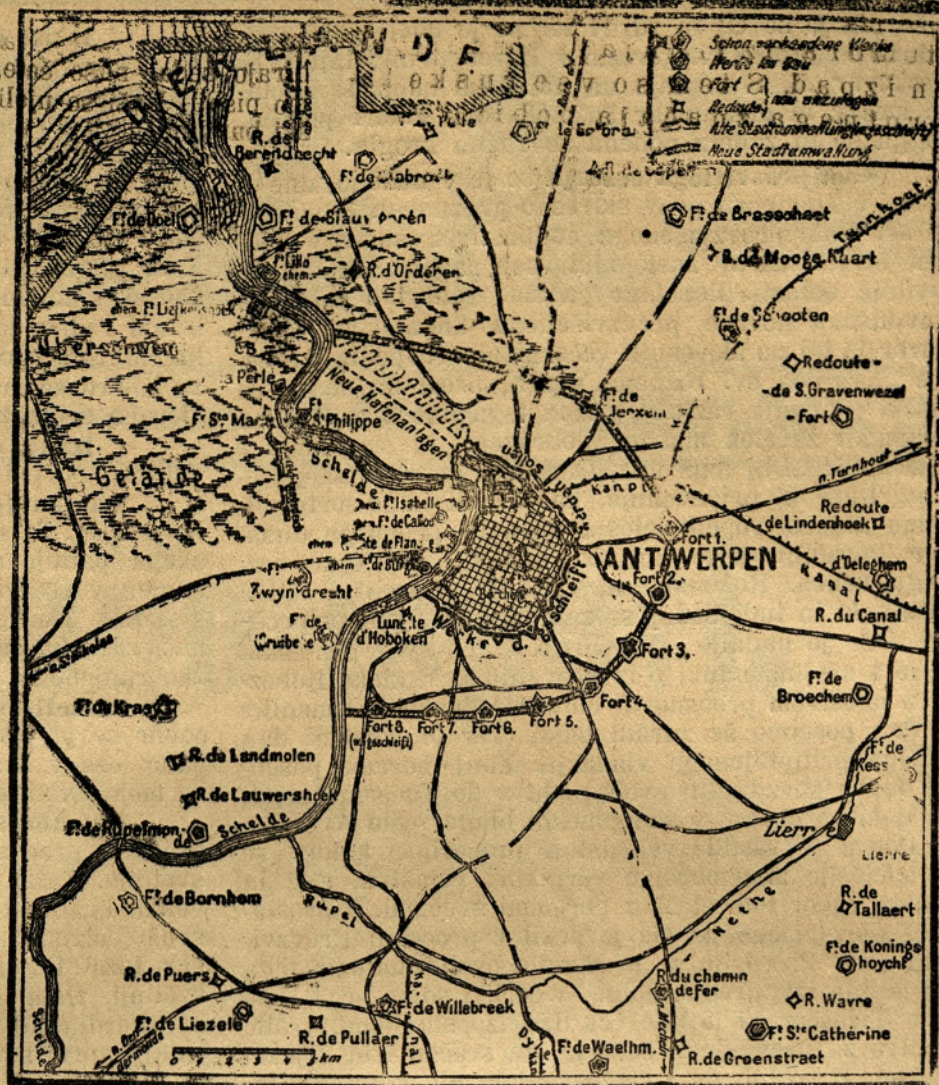
Berolin, 3. oktobra.

Nemški listi poročajo, da je bilo na desnem nemškem krilu na francoskem tekom zadnjih 23 dni sedem velikih bitk, ki so bile vse zelo krvave in v katerih so se čete borile z največjo vstrajnostjo in trdovratnostjo.

Trdnjava Antwerpen.

Belgijci so se po usodnih bojih z Nemci zatekli v zadnjo svojo trdnjavo Antwerpen, ki leži ob izlivu reke Šelde v Atlantsko morje med Belgijo in Anglijo. Antwerpen je ena izmed najmočnejših trdnjav v Evropi in jo obdajata dva pasa gostih in močnih utrdb, kakor je razvidno iz našega tu zraven stoječega zemljevida. Antwerpen je glavno mesto pokrajine istega imena. Mesto šteje okrog 350.000 večinoma katoliških prebivalcev. Ko je padlo glavno mesto Belgije, Bruselj, se je preselila vlada v Antwerpen. Tje je zbežal pred nemško armado tudi belgijski kralj Albert s svojo družino vred.

Kako dolgo se bo mogla ta trdnjava upirati nemški bojni sili, se še sedaj ne more reči. Novejša poročila pravijo, da padec Antwerpena ni več daleč in da že padajo v mesto kroglice nemških velikih oblegovalnih topov.

Dvoboj v zraku.

Berolin, 1. oktobra.

Iz angleškega glavnega vojnega stana se poroča o dvoboju v zraku, ki se je vršil med nekim angleškim in nemškim zrakoplovcem. Angleškega zrakoplovca, ki je opazoval nemške postojanke, je nemški zrakoplovec ranil, vendar je še srečno prišel do neke angleške vojaške bolnišnice, kjer se sedaj leči.

Uspešno prodiranje Nemcev v francoski Lotaringiji.

Berolin, 2. oktobra.

Berolinski list „Berliner Tageblatt“ piše: Nemške čete prodirajo uspešno v francosko Lotaringijo. Zasedle so že Domevre, Blamont, Nomeny in Thiaucourt.

Imenovana štiri francoska mesta se nahajajo v francoskem vladnem okrožju (departmaju) Meurthe in štejejo 2000—3000 prebivalcev.

Anglija kaže svojo moč napram slabejšim.

Rotterdam, 2. oktobra.

Kakor se poroča iz Londona, so Angleži zaplenili obe španski bojni ladji, ki sta bili v delu v neki angleški ladjedelnici. To sta oklopni križarki: „Jaime I.“ in „Alfonzo XIII.“

Na morju.

Nemška križarka „Karlsruhe“ potopila sedem angleških parnikov.

Berolin, 2. oktobra.

(Uradno.) Iz Amsterdama se poroča berolinskega lista „Berliner Tageblatt“, da je majhna nemška križarka „Karlsruhe“ potopila sedem angleških parnikov v Atlantskem morju.

Nemški torpedi novo tajinstveno orožje.

Bazel, 1. oktobra.

V listu „Baseler Nachrichten“ opisuje strokovnjak velikansko razstrelilno moč nemških torpedov sledeče: Vest, da je nemški podmorski čoln „U 9“ potopil z dobro namerjenimi strelji tri velike angleške križarke, je osupnila vse mornariške strokovnjake krog. Najbolj je pa osupnila one strokovnjake, ki o tem niso poučeni, kajti novo tajinstveno orožje, — velikanska razstrelilna moč nemških torpedov — je ravno tako velike važnosti, kakor velikanski nemški oblegovalni topovi kalibra 42 cm, ki so strah in trepet vsake trdnjave. Do sedaj se je mislilo, da more en sam strel iz torpeda uničiti k večjemu kako križarko, koje tonaža znaša 2000 do 3000 ton, za večje, ali celo za velike vojne ladje se je smatralo, da so potrebni najmanj trije torpedni strelji. V rusko-japonski vojski so se križarke, zažete od 6 ali 7 japonskih torpednih strelov, potopile še le po preteku več ur. En sam torpedni strel nemškega podmorskega čolna je pa zadostoval, da se je zadeta angleška križarka potopila v 3—4 minutah. Umevno je tedaj, da vlada v angleški vojni mornarici strah pred velikansko razstrelilno močjo nemških torpedov.

Italija odstranjuje in lovi plavajoče mine v Jadranskem morju.

Ker plava vedno več min po Jadranskem morju in je bilo že več ribičev žrtev teh min, je poslalo

italijansko mornariško vojno ministrstvo več laških torpedov, da bi uničile te plavajoče mine. Ministrstvo je ukazalo, da ustavijo vsi parniki, katerim daje vlada podpore, svoje vožnje in priporoča tistim ladjam, ki si upajo še prevažati blago, da storijo to le po dnevu in z veliko previdnostjo.

Bolezen rumunskega kralja Karola.

Zadnje dni se je, kakor iz Bukarešte poročajo, zdravje rumunskega kralja Karola resno poslabšalo. Zdravniki se že za življenje visokega bolnika boje. Kralj boleha že dolgo na nevarni bolezni v želodcu; bolezen se je sedaj tako razširila, da so na najhujše pripravljani, ker se bolnik brani zdaj kaj jesti. — Kralj Karol je bil rojen dne 20. aprila 1839. Z ozirom na važen čas, v katerem se zdaj nahajamo, mora postopati Rumunija skrajno previdno in se za to misli na to, da se pod predsedstvom prestolonaslednika poveri kraljevska oblast regentstvu, ki bo med kraljevo boleznijo vladalo. Ministrski svet bo o tem v Sinaji sklepal.

Valona italijanski Gibraltar.

Rim, 2. oktobra.

Italijanski uradni viri poročajo, da je smatrati mesto Valona v Albaniji za nekaj jadranski Gibraltar. Vsled tega se mora Italija pobrigati za usodo tega važnega mesta in njenega pristanišča. Do ostale Albanije nima Italija — tako pravi ta uradni vir — nobene želje, le glede Valone bo vstrajala pri svoji želji.

Raznoterosti.

Izpred deželnoobrambnega sodišča. Iz Gradca se nam poroča, da so bili izpušteni nadalje še naslednji: dr. Franc Rosina, dr. Vladimir Srnec, uradnik Kežar in tajnik J. Svet iz Maribora ter v Gradcu zaprti Rušani in sicer: kaplan Ivan Ilc, nadučitelj J. Lasbaher in hčerka, Alojz Glaser in gospa, K. Lingelj, učitelj Lichtenwalner in gospa, učitelj D. Lesjak, učitelj J. Stani, J. Pogačnik in gospa Bečela. Kot vestni poročevalci prinašamo to veselo vest in upamo, da bodo to lojalno storili tudi uredniki nemških listov. — Poroča se nam tudi, da je g. dr. Rosina hudo zbolel.

Protiv obrekovanju. Sebastijan Scherer, trgovec s perutnino v Mariboru, Tržaška cesta, je dne 16. septembra t. l. napadel v gostilni Wresnik učitelja Alojzija From iz St. Lenarta v Slov. gor. z raznimi psovskami. G. From je vložil tožbo. Pri obravnavi dne 1. t. m. je Scherer prosil odpuščanja, preklical žalitve in obžaloval, se zavezal plačati za Rud. križ 50 K in vse stroške. Bil je Scherer pred sodiščem ponižen, posebno ko mu je sodnik raztolmačil, da tega ne more obdolženec zahtevati, da bi vsi zemljani govorili en sam jezik, saj tudi ptiči v gozdu različno pojejo, pa se zaradi tega ne prepirajo.

Naši mariborski znanci na bojišču. Izmed naših pristašev v Mariboru se nahajajo na bojiščih tudi naši znanci: odvetnik dr. Josip Leskovar, kateri poroča, da je še zdrav v nekem dalmatinskem mestu; dr. A. Juvan, koncipijent pri dr. Leskovarju.

piše, da je še čil in zdrav ter se je udeležil že raznih bojev proti Črnogorcem v Hercegovini; tajnik F. Leskovar pa se nahaja na gališkem bojišču; istotako mesar in gostilničar Jožef Kirbiš, kateri poroča, da ga še ni zadela nobena sovražna krogla.

God presvitelega cesarja se je v nedeljo, dne 4. t. m., v Mariboru prav slovesno praznoval. K slovesni sv. maši prevzvišenega nadpastirja so se v velikem številu zbrali zastopniki vseh raznih vojaških in civilnih oblasti. Popoldne pa smo radostno poslušali navdušena govora prevzvišenega knezoškofa. Prvi govor je bil po slovesnih večernicah. Napodlagi prošnje „Kraljica sv. rožnega venca, prosi za nas“, je visoki govornik razložil pomen tega dne z ozirom na znamenit začetek našega obrazca, ki se prične z besedami: „Daj nam mir, Gospod“, in nedeljskega evangelija, ki pripoveduje, kako je Kristus mrtvoudnemu najprej popelil telesno zdravje, potem pa dušni mir. Pomenljiv je ta dan kot praznik Kraljice sv. rožnega venca. Rožanska Kraljica je Avstriji vsiklar pomagala in tudi sedaj se zatekajmo k njeni priprošnji. Dan je nadalje pomenljiv kot god sv. Frančiška, ki je s svojimi nauki o izvrševanju krščanske ljubezni z uboštvom preosnoval človeško družbo. Pomenljiv je dan posebno še zaradi tega, ker je godovni dan našega priljubljenega vladarja. Zanj moramo posebno danes povzdigniti svoje molitve do Vsemogočnega, da nam ga ohrani v zmagonosni blagor cele Avstrije. — Potem je sledila veličastna procesija, katere se je udeležilo mnogobrojno vernikov, vojaštva, mož in žensk, kakor tudi otrok z gorečimi svečami, v proslovo Najsvetejšega, ki ga je nosil v procesiji Prevzvišeni sam. Procesija se je razvila okoli Stolnega trga ter je bila izvanredno dolga. Vcerkvi so se pred Rešnjim Telesom, ki je bilo ves dan izpostavljeno, vršile molitve za presvitelega cesarja, za srečen izid vojske, za vse, ki so bili na bojišču ranjeni ali so tamkaj izdahnil v hrabrem boju svojo dušo. Ko je preblagi Nadpastir te molitve dokončal, se je pred stopnicami v glavno ladjo ustavil ter navdušeno zopet spregovoril vernikom v tolažbo prelepe besede, v katerih jih opominja, naj ostanejo močni kljub vsem težavam sedanjega časa ter stavijo svoje zaupanje v Marijo od Zmage, katero naj s sv. rožnim vencem posebno častimo.

Odlikovani častniki in vojaki. Ob priliki cesarjevega godu so bili v nedeljo, dne 4. t. m., na vojaškem vežbališču na Teznu zaradi izkaznega junštva pred sovražnikom odlikovani sledeči: stotnik Adalbert Schneider, poveljnik oddelka strojnih pušk I., z zaslužno kolajno in trakom vojaškega zaslužnega križca; s srebrno hrabrostno kolajno I. vrste na bojišču padli kadet Milovčič Jožef, 3. stot. 47. pešpolka; četovodja Ivan Fruhman, 6. stotnija, tudi s srebrno kolajno I. vrste. S srebrno kolajno za hrabrost II. vrste so bili odlikovani naslednji: četovodja Ivan Lambert, 2. poljska stotnija, četovodja Jakob Schindlbacher, 3. poljska stotnija, korporal Müller Jožef, 5. poljska stotnija, korporal Hutter Johann, 6. poljska stotnija, korporal Lamprecht Friderik, 7. poljska stotnija, frajtar Fuhrmann Jožef, 7. poljska stotnija, četovodja Garber Jožef, 6. poljska stotnija, rezervist Bauer Jožef, 1. poljska stotnija, pešec Pölzl Matija, skladišnega oddelka I., četovodja Petek Matija, 10. poljska stotnija, pešec Kenn Franc, 12. poljska stotnija, poslednja dva sta na bojišču padla.

Štajerski Slovenec deželni šolski nadzornik na Kranjskem. Cesar je imenoval ravnatelja državne gimnazije v Gorici, vladnega svetnika dr. Janko Bezjaka, za deželnega šolskega nadzornika na Kranjskem. Dr. Janko Bezjak je štajerski rojak, doma iz Slov. goric. Študiral je v Mariboru in v Gradcu; bil je delj časa profesor v Mariboru na gimnaziji in učiteljsku. Postal je rano okrajni šolski nadzornik v Mariboru in prišel za ravnatelja na ljubljansko gimnazijo; od tod ga je pozvala vlada za ravnatelja v Gorico, kjer je vodil do sedaj slovenske in nemške oddelke na gimnaziji. Dr. Bezjak je izvrsten šolnik in slovi kot tak med srednješolskimi strokovnjaki. Pisal je mnogo učnih knjig zlasti za ljudske šole. Njegove učne razprave so temeljite in spričujejo globoko znanje v vseh šolskih in učnih zadevah. Čestitamo svo-nášemu rojaku, da je z imenovanjem deželnim nadzornikom našel za svoje delo najvišje priznanje!

Cerkvena umetnost. Naznanja se vsem prijateljem umetnosti, da ima g. Ivan Sojč, kipar v Mariboru v Reiserjevi ulici št. 26 izdelan nov tabernakelj ter si ga vsakdo lahko ogleda v torek ali sredo. Delo je po vsem izvirno ter bode gotovo vsakega prijatelja domače cerkvene umetnosti zanimalo.

Slovanska gimnazija v nemškem Gradcu. Za poljske ubežnike iz Galicije in Bukovine bodo najbrže ustanovili v Gradcu slovensko gimnazijo. Prijave se sprejemajo dne 3., 4. in 5. oktobra med 10. in 12. uro popoldne na graškem rotovžu v drugem nadstropju.

Znižane vozne cene po železnici za one, ki gredo obiskat sorodne bolne ali ranjene vojake. Železniško ministrstvo je odredilo, da so sorodniki bolnih ali ranjenih, v zdravniški oskrbi nahajajočih se vojakov lahko vozijo za polovično ceno poštinih in brzovlakov, ako gredo obiskat imenovane vojake. Kot sorodniki veljajo stariši, bratje in sestre in pa sorproge. Znižanje vozne cene se dovoljuje samo za vožnje čez 50 km.

*** Izkaz mrtvih in ranjenih vojakov št. 12, 13, 14, 15 in 16** je ravnokar prišel od c. in kr. vojnega ministrstva in se dobi v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Stane pa 12. šte. 34 vin.; 13. šte. 30 vin.; 14. šte. 34 vin.; 15. šte. 43 vin.; 16. šte. 24 vin. Poština za vsako številko stane 10 vin. Vseh pet izkazov skupaj obsega 665 strani. 17. šte. 32 vin. in 18. šte. 32 vin. Po pošti stane vsaka številka 10 v več. Kdor si naroči posamezne izkaze, naj za nje pošlje znesek v znakah naprej. Kdor pa hoče, da se mu izkazi redno dopošljejo, kakor hitro izidejo, naj pošlje na tiskarno sv. Cirila v Mariboru večjo svoto, za katero se mu bodo izkazi pošiljali tako dolgo, dokler bo svota zadostovala.

*** Izkaz mrtvih in ranjenih** spodnještajerskih vojakov bo prinesel prihodnji „Slovenski Gospodar“.

Ranjen je poveljnik hrvaškega lovškega bataljona št. 31 od štirih šrapnelov. Poveljnik 31. lovškega bataljona, podpolkovnik pl. Gospodar, je bil ranjen v Galiciji. Zadele so ga štiri šrapnelske krogle. Ena izmed njih je predrila pljuča, dve ste zadeli levo roko in ena nogo. Nekateri lovci so odnesli težko ranjenega iz bojišča.

Preselitev gališkega dež. odbora. Gališki dež. odbor se je preselil iz Krynice v Zakopane. Zakopane leže v Karpatih južno od Krakova blizu ogrske meje. Nad Zakopani se dviga Visoka Tatra.

*** Hrabrostne svetinje** ali medalje. Za posebno hrabrost pred sovražnikom dobiva moštvo hrabrostne svetinje. Tako priznanje dobiva moštvo le za posebno veliko hrabrost, nikakor pa ne za izvrševanje samo svoje dolžnosti. Hrabrostno svetinjo je ustanovil cesar Jožef II. 19. julija 1789. Izprva sta bili dve taki svetinji, zlata in srebrna, 19. avgusta 1848. pa je cesar Ferdinand ustanovil še malo srebrno kolajno. Od tedaj naprej smo imeli srebrno hrabrostno svetinjo I. in II. reda. V prejšnjih časih je mogel dobiti vojak samo eno svetinjo in če je že imel medaljo nižjega reda, jo je moral vrniti, če je dobil svetinjo višjega reda. Še-le cesar Franc Jožef I. je dovolil, da sme dobiti vojak vse tri medalje in jih tudi nositi. Tozadevna odredba je z dne 5. junija 1849. Kdor ima zlato ali veliko srebrno svetinjo, dobiva, dokler živi, posebno doklado, prej je dobival, če je imel zlato svetinjo, svojo celo, če je imel veliko srebrno svetinjo, pa polovico mezde one šarže, v kateri si je medaljo pridobil. Sedaj pa je to urejeno tako, da dobiva za zlato svetinjo narednik 80. četovodja 60, korporal 40, poddesetnik in vojak 20 vin. na dan, za srebrno svetinjo pa polovico tega zneska. Medalja ima na sprednji strani cesarjevo podobo, na zadnji pa označbo „Za hrabrost“. Vrednost zlata svetinje je preračunjena na 3 K 64 vin.

Grobelno. Dne 1. oktobra zvečer je povozil osební vlak iz Dunaju v Trst posestnika Fr. Mastnak iz Planincev. Težko poškodovanega so spravili v bolnišnico.

Zadnja poročila. Rusi prodirajo na Ogrsko.

Budimpešta, dne 3. oktobra.

Ogrski korespondenčni urad poroča: Edina ruska bojna črta, ki se nahaja na Ogrskem, namreč ona, ki je prodrla pri Körösmezö na ogrska tla, se je bila z malimi našimi oddelki, katerim so stale številne ruske čete nasproti. Ker na tej skrajni zunanji bojni črti ni bila takojšnja pomoč mogoča, so se avstro-ogrské čete umaknile do mesteca Hosszomezö. Našim četam hitijo rezervni oddelki na pomoč.

Radi umikanja naših čet proti Hosszomezö, so naši morali mesto Marmarossziget, ki leži ob gornjem toku reke Tise, izprazniti. Okrajna oblastnija je premestila svoje urade v mesto Huszt.

Na drugih prelazih v Karpatih so naše čete Russe povsod premagale.

Naši začeli napadati Ruse.

Dunaj, 4. oktobra.

(Uradno.) Nadvojvoda Friderik je poslal cesarju k njegovemu godu naslednjo čestitko: Po Najvišji milosti Vašega Veličanstva mojemu vodstvu izročena armada je polna navdušenja na zmago. Naše čete so na novo ojačene, nestrte volje, ter bodo danes ramo ob rami začele v Galiciji prodirati proti sovražniku. Upamo, da z božjo pomočjo dosežemo zmago. Cela bojna sila naše države, ki stoji na bojišču, Vam po meni čestita k imenovanju ter Vam daje zagotovilo, da bomo vsi, zvesti svoji storjeni pri-segi vršili svoje dolžnosti ter se borili s svetim navdušenjem za svojega cesarja in za srečno bodočnost naše lepe domovine. Vsi smo pripravljeni, žrtvovati v teh bojih svojo kri in svojo življenje.

Cesar se zahvaljuje.

Dunaj, 4. oktobra.

Cesar je sledeče odgovoril: Prísrčna voščila, katera je Nj. c. in kr. Visokost v imenu Moje vojske se nahajajoče skupne armade izrazila k današnjemu dnevu, ganijo Moje hvaležno srce tem bolj, ko

so se izrekla v velepomembnem trenutku, v katerem nameravate, združeni z slavnim delom z nami združene, na zmago navajene nemške armade, stopiti nasproti sovražniku. Hvaležna, požrtvovalna domovina gleda na svoe boreče sinove. Božji blagoslov naj donese našemu orožju uspeh kot trdo plačilo zvestega izpolnjevanja dolžnosti, brezmejnega veselja do boja in vrlo izkušene, jeklene vstrajnosti, ki premaga vsako odporno silo. Vsemogočni naj spremlja Moje ljube bojvnike.

Srbi in Črnogorci hudo tepeni.

Dunaj, dne 4. oktobra.

Uradno se razglša: Srbske in črnogorske čete, ki so prodrle v izhodno Bosno, so skušale si daleč proč od naše glavne armade utrditi svoje stališče. Naše čete so napadle sovražnika in dosegle nepričakovano ugoden uspeh.

Dve črnogorski brigadi, „Spuzka“ pod poveljstvom generala Vukoviča, in „Cetska“ pod poveljstvom generala Rajevića, sta bili po 2dnevem srditem boju popolnoma poraženi in vrženi pri Foči čez mejo. Srbi in Črnogorci so v velikem neredu pobegnili. Sovražnik je moral pustiti na bojišču cel svoj tren z vsem svojim plenom, ki ga je zajel v Bosni.

Srbi in Črnogorci so nekatere naše ranjence zelo grdo razmesarili, posebno nekega praporščaka.

Na severnem delu srbskega bojišča so naši zajeli zopet cel srbski bataljon. Na naši strani se je borilo proti Srbom samo pol bataljona.

Vpad srbskih četašev v Slavonijo.

Zagreb, dne 3. oktobra.

Pred nekaj dnevi je več sto mož broječa četa srbskih komitašev udrila pri Zemunu čez Savo na avstro-ogrsko tla. Kakor hitro so se pokazale nekatere manjše avstrijske čete, so jo Srbi urnih krač zopet pobrisali čez mejo.

Avstrijski zrakoplovci nad črnogorskim glavnim mestom.

Zader, dne 3. oktobra.

Kakor poroča list „Hrvatska Kruna“, so te dni avstrijski zrakoplovci pripluli nad Cetinje ter so metali na mesto bombe.

Kako je na črnogorski meji.

Sarajevo, 3. oktobra.

„Südslavische Korrespondenz“ poroča: Črnogorske čete, katere so dobile pred kratkim od naših čet hude udarce, so zadnji teden vprizorile neznatne praske ob hercegovsko-črnogorski meji. Črnogorci so sicer skušali na raznih krajih priti čez našo mejo, a so bili povsod po naših četah krepko odbiti. Le nekaterim črnogorskim četaškim oddelkom se je posrečilo udreti na nekaterih nezastraženih mestih na hercegovsko-bosansko ozemlje. Dva četaška oddelka pa so Avstriji že zajeli. Neki naši patrulji, ki je pa štela samo šest mož, se je posrečilo, da je neko noč presenetila oddelek Črnogorcev — 150 mož. Črnogorci so imeli tudi svoje žene seboj. Številno črnogorskih ubežnikov je na naši strani vedno večje. Ti ljudje se nahajajo v skrajno pomilovanja vrednem položaju. Vsi pripovedujejo, da vlada v Črnigori velika beda, ker živež, ki ga spravljajo Francozi preko Bara v Črnogoro, ne zadostuje. Prihajajo tudi poročila, da se je ponovno našlo med črnogorskimi ranjenci in padlimi tudi francoske vojaške. Domneva se, da je Francija prepustila Črnogorcem v pomoč ono posadko, ki je bila do izbruha vojske kot mednarodno vojaško odposlanstvo v Skadru.

Poraz Rusov pri Avgustovem.

Kraljevec, dne 4. oktobra.

(Uradno.) Nemška armada je porazila rusko armado, obstoječo iz treh armadnih zborov in delov 22. armadnega zbora v srditi, 2 dni trajajoči bitki, dne 1. in 2. oktobra, pri Avgustowem, južno od Suwalkija. Nemci so ujeli 3000 Rusov in zaplenili 18 topov, med temi eno težko baterijo, mnogo strojnih pušk, vozov in konj.

Dunaj, dne 3. oktobra. Zdravstveni oddelek ministrstva za notranje zadeve poroča: Po en slučaj kolere je bil konstatiran v Litiji in Idriji na Kranjskem, v Brodci na Moravskem, v Bjelicah v Šleziji, v Gribovu v Galiciji.

Carigrad, dne 4. oktobra. Poluradna naznanila pravijo, da Perzija na tihem mobilizira proti Rusiji.

Carigrad, dne 4. oktobra. Turški list „Ikdam“ piše, da agitira perzijski list „Hablumatın“ za to, da se vzdigne ves mohamedanski svet: Turki, Arabci, Perzi, Egipčani, Afrikanci, Indijci proti svojim zatiralcem, Angležem in Francozom.

Bukarešt, dne 2. oktobra. Zdravstveno stanje rumunskega kralja Karola se je že nekoliko izboljšalo.